

DOMOVINA

Uredništvo je v Schillerjevih ulicah št. 3. — Dopise blagovolite frankirati, rokopisi se ne vračajo.

Izhaja dvakrat na teden, vsak **torek** in **petek** ter velja za Avstrijo in Nemčijo na leto 8 kron, pol leta 4 krone, 3 mesece 2 kroni. Za Ameriko in druge dežele toliko več, kolikor znaša poštnina, namreč: Na leto 13 kron, pol leta 6 kron 50 vin. Naročnina se pošilja upravnistvu, plačuje se vnaprej.

Za inserate se plačuje 1 krono temeljne pristojbine ter od vsake peti vrste po 20 vinarjev za vsakokrat; za večje inserate in mnogokratno inseriranje znaten popust.

Deutschfreundlich — petolizci najhujših sovražnikov Slovencev.

Nemili dogodki med Slovenci v Celju in Žalcu, preslaba samozavest naša v obče, je povzročila zopet drznost in napuh celjskih nasprotnikov napram zavednim Slovincem. Ti otroci slovenskih starišev hočejo biti Nemci, delajo se Nemce, in hočejo biti več, ko Slovenci, štilijo se za „gospode“ nasproti — kmetu — Slovincu. Nič tem napuhnežem ni bolj zoperno, kakor če se kdo ne klanja njihovim zapovedim, če jim ni pokoren kakor — pes. Ako potrebujejo delavca, voznika, kupujejo pridelke ali prodajajo svoje blago, zahtevajo ti krvoločniki 20tega stoletja, da jim delavec, voznik, prodajalec in odjemalec proda za svoj dobro, krvavo zaslužen denar, za svoj s podplutimi žuli pripravljeni pridelek tudi svojo človeško samostanost, svojo osebnost, svoje prirojene mu lastnosti, — spoštovanje samega sebe in svojega naroda!

Tudi denarja bi ne smel Slovenec imeti od Slovencev izposojenega. Zato naganjajo celjski Nemci Slovence, da jemljejo denar iz nemške hranilnice (sparkase), in jim delajo pri tem nepotrebne stroške in jim celo nakopavajo višje obresti. Kdor ima varnost, dobi od „slovenske sparkase“, Južnoštajerske hranilnice denar po 4 in $\frac{3}{4}$ % in na vknjižbo brez porokov tudi od posojilnice po 5%. Pa so nekateri Slovenci po imenu tudi v Žalcu in Celju, ki le k Javorniku in Schurbi-ju letajo po denar in plačujejo Nemcem po 5% in $5\frac{1}{2}$ %, če tudi bi ga od Slovencev za nižje ali vsaj ne višje procente dobili. To so pravi in resnični nemškutarji — Deutschfreundlich — petolizci najhujšim sovražnikom Slovencev. — Seveda pa nobeden slovenski denaren zavod tako ne zametuje zaupanih mu denarjev, da bi n. pr. na

hišo, ki nese 4% od 15.000 K posodil po 5% — 20.000 K, kakor celjska mestna hranilnica.

Kdor od Slovencev tako zataji samega sebe, svojo mater in svoj rod, ta jim je — deutschfreundlich, prijatelj Nemcev, kakor da bi bili Slovenci res kedaj sovražniki Nemcev. Skoro bi se moralo reči, da smo bili vedno preponižni, da smo se dali in se še damo dreti in slačiti od tujcev, katerim nismo bili — skoro žalibog! — nikoli sovražniki, ampak bili smo jim in smo še vedno preveč hlapci!

No, pa pogledjmo si tudi samo hlapčevstvo v luči sedajne dobe! Pogledjmo si delavca nasproti onim, ki delo in zaslužek dajejo!

Gospodar ne more izhajati brez delavca, hlapca, — hlapec in delavec pa nima živeža brez onega, ki mu delo in zaslužek, s tem pa živež daje. Pa enega se naši delavni ljudje po Celju in okoli njega premalo zavedajo, namreč tega, da jih „gospodje“ potrebujejo, da gospod ni več gospod, ako mu nikdo ne dela. Fabrika v Štorah in fabrike sploh bi ne mogle obstati, ako bi nikdo v njih ne delal, nikdo za nje ne vozil, nikdo jim živeža ne prodajal!

Lipski Kovač in teharski Gorisek res služita denar z voznjani za Štore. Toda krivo in velika zmota je, ako mislita, da jima Štorjanci storijo kako dobroto, če jima dajo voznje. Fabrika potrebuje delavca in voznika, delavec in voznik pa fabriko. In zato, ker sta delavec in voznik tovarni potrebna, mora jih tovarnar spoštovati kot sotrudnika, ne pa zahtevati, da zavoljo zaslužka, katerega mu tovarnar mora dati, hoče, da bi bil delavec in voznik njegov suženj v političnih in narodnih zadevah!

Navadni delavci so v tem obziru bolj ponosni in samozavestni kakor včasih posestniki, vozniki. Delavec proda tovarnarju ali drugemu,

ki ga potrebuje, svojo delavno telesno moč, ne pa svoje duševnosti. Krščanski delavec judovskega delodajalca ostane kristjan, nemški dr. Javornik ostane Nemec, če tudi Slovincem opravlja odvetniške posle. Rakusch ostane Nemec, če tudi Slovincem streže in jim tako služi. — Slovenec ostani Slovenec, če tudi pri Nemcih kaj zasluži! Bodi si svest, da bi ti ne dali krajcarja zaslužiti, ako bi ne bili prisiljeni v to po dejanskih okolščinah.

Nemški Celjani so po ustih sladčičarja Mürtl-a vse, kar so mogli, napeljali, da bi dobili ne samo nemške hlapce in dekle, ampak tudi obrtniške učence izmed Nemcev iz — Salzburga. Pa ti — „Todl“ — nič se jim niso obnesli in radi jemljejo zopet domačo družino in obrtniško osobje, ker — morajo. Zabiči si to, Slovenec in Slovenka v glavo, da te morajo imeti, — zavedi se slovenski kmet okoličan, da Celjani morajo iskati tvoje konje z vozom, kakor seveda ti tudi včasih rad vzameš zaslužek, katerega ti ponujajo. Pa te krive vere se morajo slovenski delavci in vozniki otresti, kakor da bi jim Nemci med nami izkazovali kako milost, ko jim dajejo delo in zaslužek. Ni njih milost, ampak njih potreba! Opravi torej Slovenec pošteno svoje delo, katero si dobil, pa ne prodajaj za zaslužen denar več, kakor sme delodajalec terjati od tebe, namreč delavno roko, — duše in človeške svobode, kamor spada tudi narodna zavest, pa ne in nikdar!

Delavec in delodajalec stojita si dandanašnji samostojna nasproti, in da je to tako, potrjujejo ti stavke dela po fabrikah in preseljevanje delavnih ljudi iz kraja v kraj. Sužnost je minula med nami, tega pa se tudi zavedajmo in ne bodimo, kakor nekateri Teharčani, narodni sužnji nemških Štorjancev! Kar celjski Nemci imenujejo

LISTEK.

Pavlo Črnokril.

Ruski spisal Marko Vovčok.

(Dalje.)

X.

Noč je pôtékala; megle so se trgale in izginjale, — zvezde so bledele... V koči se je zasvetila luč. Pavlo je sedel pri svoji žrtvi in gledal mrtvo in blede lice; sklonil se je na njene prsi in poslušal... srce ni bilo; prijel in tipal je levico, tipal desnico — obe roki hladni in brezčutni.

Končno je šel iz koče, katero je zaklenil za seboj. Noč je bila po dežju sveža in topla. Napotil se je v grajski vrt, oziraje se in pričakovaje... nikogar ni bilo. Spomnil se je, da je že jako pozno, da Varka ne pride in da ga nemara sploh ni čakala. Dostikrat je našel Varko na reki, torej je tudi sedaj šel skozi grajski vrt naravnost proti reki. Vedel je, kam hodi Varka perilo prat. Tam je sel na kamen ob bregu. Dolgo je sedel. Bela megla se je vlačila nad vodo, katera je sinjela prosi jutru; a izza gora je mlada zarja zlatilo nebo.

Sedaj pa sedaj je vstajal, poslušal in se oziral v ono stran, s katere bi morala priti Varka. Mislil je le o tem: Kedaj pride ona in ako sploh pride?

Ni čakal zaman. Prišla je; on se je zagnal proti njej in jo zgrabil za obe roki.

— Sedaj boš ti moja na vse veke!

Odmaknila se je od njega v groznem strahu.

— Slišiš? Moja boš!

— A žena tvoja? vprašala je z izrazom strašne onemoglosti.

— Ženo sem ubil!

Varka je vzkriknila in se opotekla.

— Ubogal sem te in jo ubil, sploh sem pa že sam dolgo mislil na to — no, in sedaj se je izvršilo... Sedaj si ti moja: nikdo naju ne razloči, nikdo ne ostane med nama. Treba jo bo hitro pokopati. Sediva in pogovoriva se. Nikogar ni blizu...

Sedla je poleg njega na kamen. Pavlo je govoril z njo kakor navadno, kakor človek, ki je pri polni pameti, razsodno in pokojno.

Varka ga je gledala, poslušala in — trepetala; trepetala kakor droben listek. Začela je jokati, a on jo je tolažil in jo miloval. A ona ni zadrževala svojih solz, v katerih se je kar topila, tudi tolažbe ji ni bilo mar, — grozno ji je bilo pri srcu, kakor da bi se zemlja odpirala pod njo.

— Misli se mi mešajo! Po glavi se mi vse vrti, ihtela je vsa iz sebe. Jaz ne morem, ne morem...

Na svetu so taki ljudje, kateri ne morejo trpeti. Ako ni pomoči, ni sredstev za njihovo muko, tedaj jim je ljubša smrt nego beda. No, taki redko umirajo od svoje roke. Češče se okle-

pajo kakšne si bodi opore, češ: Daj mi moči! daj mi poguma! Lahkodušni so; v radosti in v razkošju jim ni nikoli preveč, a pridi le kapljica nesreče, in polegajo pod njo kakor trava.

Taka je bila tudi Varka. Dovedla je sama reč do skrajnosti, a tukaj ni mogla več stati na lastnih nogah.

— Govori, govori! Pomiri me, razveseli me! je prosila Pavla.

In Pavlo jo je miril, kolikor mu je bilo možno in razveseljeval, kolikor se je dalo. Končno je bila strahu, nemira in groze, joka in stoka tako utrujena, da niti srca ni več čutila; nič več je ni ščemelo tam notri v prsih. — Premagal jo je nemiren sen...

XI.

Pavlo se je spet vrnil v kočo in pogledal mrtvo ženo utrujeno in upehano. Sel je za mizo. Bilo je še rano. Sedel je kakor okamenel; včasih je pogledal skoz okno. Solncece je vstajalo... Mimo koče so začeli hoditi ljudje, zaslišali so se otroci, igrajoči se na ulicah. Bil je praznik, ljudje so šli v cerkev. Pavlo je vstal izza mize. Začel se je praznično oblačiti. Oblekel si je novo suknjo in se opasal z rdečim pasom. Nadel si je črno kapo, ozrl se še enkrat na mrtvo ženo, zamislil se in šel iz sobe v kamrico, iz katere je prinesel nov kovčeg, okovan z železom in ga postavil h klopi, kjer je ležala Galja. Odprl je kovčeg. Notri je bila ženska obleka, čipke, robci in nakraski. Izbral je nekatere reči in jih vrgel na klop.

„Deutschfreundlichkeit“, je v resnici — sužnjost pri njih!

Na drugi strani pa ne bodimo Slovenci slepi za zaklade naše zemlje, učimo svoje otroke več, kakor smo se sami učili, prirodoznanstva in tehnike, trgovstva in tovarništva, da bomo sami znali to, kar znajo Nemci med nami, — da bomo sami imeli tovarne, rudnike in trgovine!

Gani se, komur je mar čast poznega vnuka — pomagaj si sam, potem ti pomaga Bog!

Dobre hmeljske letine so spravile lep denar v naše roke! Iščimo umne pa poštene ljudi, ki bodo napotili naš denar v industrijska podjetja! V hranilnicah in posojilnicah ne nese mnogo. Z industrijo pa se bode denar množil in dal lepe dohodke nam in našim otrokom! Mladino pa v svet, da ve, kako se živi in kako se dela, da se lahko živi!

Domače in druge vesti.

— **Na Teharje volit!** Opozarjamo še enkrat na občinske volitve na Teharjih one slovenske Celjane, ki imajo volilno pravico. Bila bi sramota, ako bi jih ne bilo določeni dan točno na bojišču! Volitve se začno ob pol 8. uri. Pred tremi leti smo v tretjem razredu propadli za en glas!

— **Starl občinski odbor teharski** z županom Gorišekom na čelu je baje dobro gospodaril! Vsaj Jelleku se tako zdi. V nedeljo smo ga videli in slišali jecljati; povedal je, da se naklade niso zvišale! Bogme, vražje napredno je tako gospodarstvo! Odbor, ki nič ne stori, ki pusti napol razpadlo cerkev, da leze počasi narazen, in tak odbor s takim županom naj bi nam še doklade zvišal! Sedanje občinsko gospodarstvo nam je vzgled, kako se ne sme gospodariti. Tako gospodari zadolžen in nemaren kmet. Mestu, da bi si hišo popravil, pusti, da mu gre dež skozi streho, da gnije tramovje in se ruši zidovje! Kako bi ta občinski zastop dobro gospodaril kmetom, ako pa je pod vodstvom fabrikantov, bogatašev, ki gledajo le na svoj žep! Župan Gorišek ni zastopal koristi kmetov ampak koristi štorskih bogatinov! — Možje, to imejmo pred očmi in si izvolimo občinski odbor, ki bo sestavljen iz gospodarjev, mož naše krvi!

— **Sužnji štorske tovarne.** Bele sužnje smemo imenovati one delavce in kmete, ki so brezpogojno vzeli nase trdi jarem štorskih fabrikantov. Ti ljudje se niso pokazali boljše kot žival, ki služi svojemu gospodarju tako, kakor on hoče. Ali človek ima vendar razum in pamet, ima lastno prepričanje, in tega si ne sme dati od nikogar vzeti, ako hoče biti človek! Kakor so odvisni delavci od fabrikantov, prav tako so ti odvisni od žuljevih rok. Oni plačajo samo to, kar so delavci zaslužili. Delo je denar. Saj vendar vidimo po širokem svetu, da ob štrajkih delavci nalagajo svojim gospodarjem pogoje dela in za-

služka. Gospodje, bogataši se morajo ukloniti proletarijatu, dandanes na vsem širokem svetu ni sužnjev drugje, kakor v Štorah. Tam so krivi delavci sami, da so ob vso svobodo, da si ne upajo več niti po svoje misliti! Delavci in posestniki, fabrika vam plačuje delo vaših rok, a glava in pamet je vaša! Prepričanje je vaše, ker ste ljudje! To je nesramna brezobzirnost, da si upajo štorski fabrikanti sploh zahtevati od svojih delavcev, naj jim se ti prodajo, naj jim izroče poštenje in človeško zavest! In potem hinavsko zavijajo oči in govore: Hvaležnosti ni več na svetu! Da, ni je, a štorski fabrikantje ste jo pokopali! Na slovenski zemlji se redite od slovenskih žuljev! Slovenski delavci vam izdelujejo blago, a slovenski kmet ga od vas kupuje! In vi ga hočete zato še spraviti v duševno sužnjost! To je nečloveško delo neusmiljenih samodržcev.

— „**Jaz sem tudi Slovenec**“ so kričali v nedeljo Storjanarji, občinski pisar Pušnik in drugi ljudje te baže. „Samo novoslovenskega se nočem učiti!“ so še nadalje modrovali in slepili teharske kmete, kateri jim pa niti besedice niso verjeli! To je bilo lepo, res, razveselilo je človeka, ki je videl te ponosne, navdušene slovenske Teharčane. Pušnik pa se je tolkel ob prsi in se bahal, da je služil cesarja, kričal živio in se smukal okoli posestnikov, kateri pa niso imeli zanj prijaznega pogleda. Ali misli človek, ki je služil cesarja in bil zato dobro plačan, da sme zdaj slovensko ljudstvo, ki je pod žezlom cesarjevim, zaničevati? Da se bo delal norca iz narodnega jezika! Nikdar ne! Pravite, da ste domačin, doma od Slatine. Dobro. Izgubite se tja doli, čimprej — temboljše! In četudi poznate — „Pressgesetz“ (tiskovni zakon)!

— **Celjska remška šparkasa in Slovenci.** Odkar je dr. Jabornegg načelnik celjske mestne hranilnice, se opazuje, da z njegovim posredovanjem Slovenci mnogo več kakor poprej iščejo denarja na posodo iz te hranilnice. Vračnjejo celo dolgove Južnoštajerski hranilnici, ki daje posojila po $4\frac{3}{4}\%$, torej za 25 vin. od 100 K boljši kup ko mestna hranilnica, in raznim posojilnicam slovenskim, kar dela mnogo stroškov, ne da bi se dolžniku kaj olajšalo, ker tudi posojilnice ne računijo dolžnikom višjih obresti, kakor Jaborneggova „šparkasa“. Čudili smo se zato že dolgo, zakaj ljudje toliko hodijo k Nemcem po denar. Zdaj pa se nam poroča, da širijo nekateri ljudje neresnično novost, da dajejo celjski Nemci denar po 4% na posodo. Dolžnost je vsled tega vseh rodoljubov, da povedo nerazsodnemu ljudstvu, da je pri nemški celjski „šparkasi“ (Jabornegg-ovi) denar na posodo po pet od sto nikoli ne po 4% , slovenska Južnoštajerska in ljubljanska mestna hranilnica pa posojujeta denarje samo za 4 in $\frac{3}{4}$ od sto. Ne zapeljujte ljudstva!

— **Celjsko porotno sodišče.** V petek se je vršila obravnava zoper 28letnega tatu, Hoferja,

doma iz okraja Feldbach. Poleti se je oženil z neko tatico, in ko so mu jo zaprli, je sam luparil po svetu. Prišel je v Celje, kjer je ulomil v gostilno g. A. Lemeža in ukradel nad 500 K denarja. Svota vsega, kar je tekom svojega življenja pokral, znaša 4302 kron. Bil je obsojen na šest let težke ječe. — V ponedeljek in torek so sodili 29letnega Urbana Mohorka in njegovo mater Jero, ker je prvi obstrelil svojega očma Franca na materin svet. Med Francem Mohorkom in njegovo drugo ženo je bil veden kreg in prepir. Njegovi pastorki so rezali nanj kot psi. Dvakrat so ga znatno poškodovali, enkrat z motiko skoraj ubili. 3. januarja pa ga je pastork Franc ustrelil v glavo, da mu je izteklo oko. Obsojena sta bila Jera in Urban Mohorka vsak na 7 let ječe. Jera je pri razglasu obsodbe vdarila v jok in plač; med zatirjevanjem, da je nedolžna, so jo odpeljali iz dvorane. — V sredo je bil obsojen 55letni pos. Ant. Tome iz Poprove, ki je v Ameriki izdelal 50 ponarejenih 20 kronskih bankovcev in jih po svoji vrnitvi v domovino hotel spečati, na tri leta težke ječe.

— **„Kontrolor spalnih vozov“.** Tako se torej zove igra, ki jo vprizori „Celjsko pevsko društvo“ v nedeljo, dne 26. svečana t. l. Igra bo, kakor rečeno, na našem odru in za naše občinstvo nekaj popolnoma novega. Snov igre je vzeta iz modernega francoskega življenja ter nam kaže s finim humorjem v pravi luči francosko lahkoživost in eleganco, Georges, Lucienne, Godefroid, Aurore, vse to so tipične figure, z vsemi dobrimi in slabimi lastnostmi francoskega naroda. — Uloge so v rokah najboljših igralcev, kar nam je porok, da se bo igra predstavljala tudi v duhu pisateljevim. — Opozarjamo torej slavno občinstvo, da ne pozabi porabiti to priliko, ter obišče naše gledališče in si ogleda to, na našem odru prvič uprizorjeno igro. Naše „celjsko pevsko društvo“ se trudi letos, spraviti na oder vedno novitete in sme pač upati, da upošteva slavno občinstvo ta trud in napolni hišo do zadnjega kotička. Saj to je edino zadoščenje našim vrlim igralcem, da vidijo, da se zanima občinstvo za naš oder, iz katerega se bode razvilo sčasom edino štajersko slovensko gledališče.

— **Jutri v soboto v Žalec** na ples požarne brambe! Kdor pomotoma ni vabljen, naj smatra to notico kot vabilo. Začetek ob 8. uri, zveza iz Celja je jako ugodna, ker vozi ob 6. uri vlak in nazaj — zjutraj ob pol 7. uri. Ker nas Žalčani pri naših prireditvah tako pridno posečajo, je naša dolžnost, da jim vrnemo, posebno ker bode mnogo zabave. Toaleta naj bo po možnosti preprosta. Toraj na svidenje!

— **Pasji kontumac** je odpravljen v Žalcu in okolici.

Potem je vzdignil mrtvo ženo in jo položil na tla, naslonil njeno glavo na odprti kovčeg in ji dal v roko kos sinje tkanine. Pogledal je, ali je dobro napravil in šel v cerkev, kjer je bil pri maši. Po maši so se vsipali ljudje iz cerkve in žvižgali kakor roj čebel. Nekateri so nagovorili tudi njega in ga izpraševali, kaj da je tako vesel.

— Žena mi je spet zbolela, še hujše nego zadnjič, pripovedoval je vsem.

Takoj so ga obstopile vse sosedke s vprašanji: „Spet bolna? Spet leži?“ „Kako so ga pomilovale in tolažile? Cela tolpa ga je spremljala do koče. Pavlo jim je odgovarjal, jih poslušal in zahvaljeval za dane svete.

Odprl je dver in šel v kočo, a za njim sosledke . . . Galja leži na tleh . . . Polotil se jih je velik strah, dvigal se je krik in jok. Vzeli so Galjo in jo položili na klop, brizgali z vodo, tresli jo in končno spoznali, da je mrtva. Otroci so to vest raznesli po ulici, hitele so ženske, spešili tudi moški, da bi čim prej prišli do koče. Dveri so bile odprte na stežaj. Ljudje so prihajali in odhajali, kakor se jim je ljubilo.

Sosede so devale Galjo na mrtvaški oder. Pavlo je sedel v kotu na klopi; poleg njega je sedela starka in ga tolažila in ga bodrila, čeprav so njo samo zalivale solze; na drugi strani starke je sedel star sosed, kateri je vse to molče in zamišljeno opazoval. Koča se je vedno bolj polnila s prihajajočimi vaščani.

Vsi so gledali pokojnico: ležala je, kakor da bi spala, le blede je bila preveč za samo navadno spanje; gledali so tudi na črno progno na sencu. Sosedke so pripovedovale, kako so prišle s Pavlom v kočo, kako so se prestrašile, kako jih je zbolelo srce; kazale so kovčeg in sklepane, kako je padla in se ubila . . . Pavlo je poslušal. Ljudje so se spet obračali k njemu z različnimi vprašanji. Nekateri so ga pomilovali, češ, sedaj je ostal sam samcat . . . sirota v pravem pomenu besede; no, take dobre žene mu ni možno dobiti nikoli več. Drugi so mu spet svetovali, naj ne žaluje, češ, saj Galjo ne obudi z nobeno žalostjo več! Pavlo je odgovarjal na vse, kakor mora biti, govoril lepo in z globoko žalostjo, obnašal se sploh kakor človek, poražen in strt od gorja, katero vendar meni prenašati trdo in možato.

Posvetoval se je s sosedi o pogrebu in zažgal s sosedami svečice okoli odra, šel je po dijakona, da bi prišel psalme čitat; on sam je izkopal globok grob in na svojih plečih je zanesel rakev na pokopališče. Prihajali so k njemu ljudje — prijazno jih je pozdravljaj in jih zahvaljeval; pogovarjali so se različno, in pogovorov se je tudi on udeleževal; nastopala je temna noč. Pavlo je legel spat; vstal je z jutranjo zarjo. Zdelo se mu je, kakor da bi bil spal v kakšni kleti brez zraka, v kakem podzemeljskem prostoru, kjer ni možno svobodno misliti. No, njega je mučila samo ena misel: Galjo pokopati čim prej možno.

XII.
Bil je zimski, zvezdni večer. Na nebo je priplulo nekaj belih oblakov. Sedaj pa sedaj se usuje nekoliko snežink in spet preneha. Vse je tiho in belo in hladno. Daleč tam na selu se sveti luč iz dveh okenc. — to je v koči, kjer obhajajo sedmino.

Okoli grada je že davno Pavlo čakal Varko. Bojazljivo se oziraje je pribežala končno k njemu.

— Še ta teden, Varka, pošljem starešino! bila je prva Pavlova beseda.

— Počakaj še! Odloži na ugodnejši čas. Ljudje si začnejo jezike brusiti, češ tako hitro, tako hitro . . . Naj ljudje malo pozabijo . . . In midva sama tudi malce zabiva! . . .

— A moreš zabiti?

— Hm! jaz se nočem spominjati . . . Trudim se, da bi se razveselila . . . svojo togo hočem razgnati, kolikor morem . . . Potrpi še!

— Ne, Varka! Čakal ne bom, nočem, ne morem . . . V nedeljo pridejo moji snuboki . . .

— Počakaj! prosila je. Pomisli samo . . . Nekaj časa še potrpi!

— Čemu neki! Kako dolgo še meniš premišljati? Kako dolgo še nameravaš razganjati svojo togo? Moram te opozoriti, da meni ni možno se iznebiti otožnosti . . . ni mi možno pozabiti . . .

— Dobro, dobro! Naj bo, kakor hoče! Narredi tako, kakor ti je ugodno!

Sokolova maskarada je že prav blizu, in opetovano pozivljamo naše slavno občinstvo, da naj se udeleži v kolikor mogoče velikem številu. Aranžerji delajo noč in dan — žalibog za prtimi durmi. Poročali smo zadnjič o nekaterih maskah, ki nas posetijo; mnogo bi jih še lahkoavedli, pa raje molčimo, da bo tem več iznenađenj. V pondeljek se začne pri g. blagajniku v posojilnici predprodaja vstopnic. Zlasti maskiranim udeležencem je svetovati, da si preskrbe vstopnice prej, da na večer veselice ni nobenega zadržka. Plesni redovi za dame so jako fini in okusni, pa tudi gospodje dobe na lepih vstopnicah prav lične plesne redove. Nemaskovane dame dobe letos pri blagajni prav okusen lišp. Maskirane pa so nam pred vsem dobrodošle, in jih še enkrat najuljudneje vabimo, ker je sedaj še čas.

— **„Zakaj me moje učenke ne razumejo?“** Na celjski dekliški meščanski šoli poučuje v tekočem tečaju mlada učiteljica iz Gradca. Kakor je videti, se pošteno trudi, svojo učiteljsko službo vestno izpolnjevati, niti ne sanja se ji pa, kje tiči vzrok, da njenemu trudu ne sledijo tudi primerni uspehi. Prišedša iz šole se je pred kratkim bridko pritoževala, rekoč: „Kaj more to biti? Jaz se trudim, da bi se kolikor mogoče po domače in razumljivo izrazila. V Gradcu so moje učenke najbolj napredovale in iz vseh stranij sem dobila priznanje za svoje uspehe. Toda tukaj v Celju, kaj neki more tu biti, zdi se mi, kakor da bi me moje učenke ne mogle prav razumeti, naj se še toliko potrudim, da se razumljivo izrazim“. Tako imenovana učiteljica. Kako začudeno je gledala, ko se ji je odgovorilo: „Ljuba gospodična, vi govorite gotovo prav dobro nemški, ne računite pa s tem in menda sploh ne veste, da so vaše uboge učenke nemščine nezmožne — Slovenke!“ — Pristavimo le še, da je ta dogodek gola resnica in ni izmišljen. — Slovenski stariši, ali ni to najostrejša obsodba vaše brezvestnosti, da prodajate svoje otroke in jih izročate učiteljem, ki njih jezika ne razumejo!

— **Sumljiva hvala.** Vendar je enkrat našel eden bivši odvetnik milost pri strogem g. Drevensčeku, uredniku „giftne krote“ v Ptuj. V zadnji številki hvali na vse pretege pred kratkim umrlega bivšega odvetnika dr. Frana Strafella, ki je bil nemčur od nog do glave. Trdi v nekrologu, da je pokojnik užival vsestransko zaupanje in da ni čudo, da so ga Ptujčani izvolili v mestni zastop, mu podelili čast ptujskega župana itd. Potem nadaljuje: Zadeli pa so udarci usode tega izvanredno delavnega moža in ga potisnili v ozadje. — To je spet debela laž, katere je le sposoben „Štajerc“. Dr. Strafella je kot odvetnik porabljal sirotinske denarje in je bil radi tega pred 13 leti črtan iz dvetniške liste. To je prava resnica, katero pa „Štajerc“ zamolči, ker se gre za nemčurja. Slovenski odvetniki so „Štajercu“ sami sleparji in goljafi, dr. Strafella pa, ki je malverziral sirotinske denarje, mu je vzoren mož! Kako pravi znani pregovor: Gliha vkup štriha.

Ptujčan.

— **Sv. Lovrenc v Slov. goricah.** Videli smo zopet, kakšen sad je obrodil „Štajerc“. Sin je umoril lastnega očeta; to je oni nauk ljubezni, katerega tako hinavsko pridiguje ptujski zape-ljivec. Umorjeni oče, Arnuš, je zvesto prebiral „Štajerca“, in ob smrti so našli pri njem cele

kupe tega strupenega lista. „Štajerc“ je bil njegov evangelij, in kar se je od njega naučil, to je delal. Zapeljal je lastno hčer. To je zopet strahovita primera, kako pada naš narod, zastrupljen od ptujskih nemčurjev. Sin, mladi Arnuš, je ubil očeta; njegov vzglednik, Muršec, ki je sotrudnik Štajerčev, mu je pokazal pot. Oni je pomagal možu ubiti ženo, sin je ubil očeta. To je strašno prokletstvo, ki je rodi „Štajerc“; ubiti se grozno maščujejo.

— **Iz Brezja pri Studenicah.** Studeniški župnik je prvi prijatelj štajercijancev. Imeli smo že trikrat volitve v občinski zastop, dvakrat smo jih ovrgli, a tretjič so bile 16. februarja. Župnik seveda ni bil na naši strani, temveč pri nemčur-skih lizunih. Pooblaščen je bil od „Magdalenarc“, Slovenci smo izgubili. Gospod župnik, a bila je vaša sveta dolžnost, da pomagata slovenskim kmetom v borbi za vero in domovino! Duhovniki so naši apostoli, in kdor izmed njih izda narod, je — antikrist! Oni slepe ljudstvo, in Gospod, ki jih vidi, bo ločil ljuliko od dobrega zrnja.

Volilec.

— **Iz Ptuja.** (Poročilo o društvenem življenju.) Glavno društvo našega okraja je brez dvoma „Narodna čitalnica“, katera je obhajala lani 40 letnico svojega obstanka. To društvo si je nabavilo pred leti lastno hišo „Narodni dom“, prvi na Štajerskem. Ako bi tega ne bilo v Ptuj, bi Slovenci tudi čitalnice več ne imeli; dandanes bi namreč nikjer ne dobili primernih prostorov za društvo. Dne 6. prosinca t. l. je imelo društvo običajni občni zbor. Kakor prejšnja leta, smo tudi letos opazili, da se ptujski Slovenci malo brigajo za društvo, zunanji pa skoro nič. Isto je bilo slišati iz odborovega poročila. Za resno delo pač malokdo mara; skrb za društvo, ki ima toli negoden položaj, rad vsakdo odkloni! Za 1. 1905 se je izvolil stari odbor z malo premembo! Da bi le mogel uspešno delovati! Dne 1. svečana nam je društvo priredilo predstavo „Štempihar mlajši“, pozneje še plesni venček. Pri predstavi sta vrlo dobro igrala obe gospodični in vsi gospodje tako, da so poslušalci glasno izražali vsem svojo zahvalnost. Želeti bi le bilo, da bi bilo mogoče v Ptuj prirediti vsak mesec predstavo. Zato je precej zanimanja med udi in nendi. Dne 15. svečana pa je priredil tamburaški zbor čitalnice društvenikom malo zabavo. Zbor šteje le malo udov, pa g. K. jih pridno vežba. Svojo nalogo so prav dobro rešili, občinstvo je bilo prav zadovoljno! Ali naj omenimo, da je mnogo udov bilo odsotnih! Kdo pa hoče vedno „poboljšanje“ pridigovati? Tudi zamere se je bati; kajti v čitalnici se vsaka beseda zameri, če je še tako opravičena. Nikakor pa se ne zamerijo tople klofute, po katere si ho-dijo naši radikalcji v tuje lokale; štejejo si celo — menda — v čast, če se jih posadi na cesto! Mi pravimo: Vsakemu svoje!

— **Ptujski list „Štajerc“** ki vzgaja tolovaje in razbojnike, ima na glavi spomenik najbolj nemškega cesarja Jožefa II. s pripisom „Slava Tebi, ki si nas kmete ljubil!“ in pa kmetsko družino s hinavskim pripisom „Kmečki stan, srečen stan!“ Vendar ta sleparski list še ni niti enkrat povedal svojega programa, ker si ne upa povedati, kaj da hoče. Po vsebini njegovih, v najslabši, za naš slovenski narod skrajno sramotni slovenščini pisanih člankov in dopisov soditi, bi utegnil biti „Štajerc“ zagrizen „nemec“, jud ali socijalen

demokrat. Zakaj njegova o udna pisava izraža sovraštvo ne le napram slovenski duhovščini, marveč sovraži tudi naše narodne voditelje posvetnega stanu, t. j. učitelje, uradnike, odvetnike itd. On sploh vse sovraži, kar je slovenskega, samo kmeta, nerazsodnega kmeta hoče grozno ljubiti in mu gre na roko z vsemi možnimi nasveti in nauki (!), seveda takšnimi, da bi ga prej pogubil. Ptujski „Štajerc“ bi sploh najrajši z mišnico otroval vse, kar leze in gre ter slovensko misli. Vse slovenske voditelje imenuje „pijavke, ki odirajo ljudstvo in polnijo svoj žep“. Po mnenju ptujskega sleparja bi bilo slovensko ljudstvo srečno šele tedaj, ako bi se zadolževalo pri nemških kramarjih, ter bi ti oderuhi spravljali na kant slovenske kmete. To je cilj, za katerim stremi „Štajerc“. Njegovo hujskanje zoper naše narodne stanove prav očitno razodeva, da vsi ti skupno delujejo na tem, da iztrgajo Sp. Štajer iz nemčurskih krempljev in dovedejo dobro naše ljudstvo do tega zlatega narodnega cilja.

— **Učiteljsko društvo za celjski in laški okraj** je zborovalo dne 2. februarja ob povoljni udeležbi v navadnih prostorih v Celju. Kakor nam je sporočil g. predsednik, bo treba kmalu zopet sklicati občni zbor „Zveze slov. štajerskih učiteljev in učiteljic“. Najprimernejši čas za zborovanje „Zveze“ je 25. dan meseca marca, ker sta takrat dva praznika. — Iz letnega poročila posnamemo, da je imelo naše društvo 72 pravih in 12 podpornih članov ter več poučnih predavanj. — Razpravljajoč o določitvi načrta delovanju v tekočem društvenem letu se je razvila vseskoz zanimiva in živahna debata. Želeti je le, da bi se uresničila marsikaka dobra misel, ki jo je sprožil ta ali oni tovariš. Upati je, da se snidemo na dan občnega zbora „Zveze“ vsi tovariši in vse tovarišice celjskega in laškega okraja v Celju polnoštevilno!

— **Razrezano oko.** 9letni šolar Triplot iz Studenic pri Mariboru se je sunil v bratov nož ravno z očesom. Ostrina mu je razrezala punčico; težko poškodovanega dečka so prepeljali v bolnišnico.

— **Okrajni zastop v Laškem** si je izvolil za načelnika notarja dr. Mravлага, za podnačelnika pa vpokojenega nadučitelja Valentinitscha. Tudi ostali odborniki so nemškutarji razen A. Stegenška in Ferdo Roša.

— **Št. Peter pri Laškem.** V našo tiho dolino je priletela od nekdol bela vrana v osebi učitelja Slobška. Kar se nobeden njegovih prednikov niti poskušal ni, to hoče on izvršiti. Sredi slovenske zemlje, kjer se daleč na okoli ne sliši nobene nemške besede, hoče iz slovenskih otrok narediti čez noč nemške. Velika naloga to — a ravnotako neumna! Otroci ga morajo nemški pozdravljati — celo moliti jih uči nemški, in ker se uspehi seveda ne pokažejo, vpije ta nemčurski učitelj nad ubogimi otroci, ki so že popolnoma zbegani. Zadnjič je celo zatrjeval: „Danes mi niti jed ne diši, otroci ne znajo nič nemški!“ Koliko dragega časa se zgubi na ta način! Otroci, ki še materinega jezika niso popolnoma zmožni, se po nepotrebnem mučijo s tujim jezikom, katerega večina ne bode nikoli potrebovala. Mirno in zadovoljno smo dosedaj živeli v naši dolini, srečni smo bili, akoravno od nemškega jezika nič slišali nismo. Gospod učitelj, nam je malo mar, če vam jed diši ali ne (zato morate pač kakega

Umolknila sta oba. Varko so mučile mračne misli, njega bojazni polno razmišljanje.

— Pavlo, ali bi hotel prodati svojo kočo? Kupiva si potem drugo, novo! dejala je Varka.

— Da, zakaj ne! je menil on.

— Poizveduj po vasi — nemara proda kdo izmed vaščanov svojo . . . Slišiš? Poizveš?

— Da, zakaj ne! odzval se je spet z istimi besedami kakor prej.

XIII.

Med drugimi vaškimi kočami je stala ubožna, stara kočica z napol podrtimi stenami. V njej je živel vesel, vrl človek, Lukaš Korolec z ženo. Živela sta v soglasju in miru: niti njuna beda ju ni onesrečevala, niti sama si nista grenila življenja, od zunaj pa tudi nista pustila nemira in prepira medse. On se je vsakemu zlu posmehoval in ga s šaljivo besedo obrnil na boljše, ona pa z modrovanjem, udana v božjo voljo. Ako se je pri-petilo, da nista imela kaj jesti, je vprašal Lukaš:

— Žena, ali ni nič kruheka?

— Ne, mili možek!

— Ali imaš kje skrit vinarček za smrt?

— Niti za smrt ne.

— Nu, nič ne de; ako je kje kakšen vinar, se potroši, ako ga ni, je pa tudi tako dobro.

— Ali se bova žalostila radi tega?

— Hm, neumnost, saj nič ne pomaga! Ni vredno, da bi se človek žalostil!

— Ali pojdeva trkat k tujim ljudem?

— Ubogi sami nič nimajo, a bogati skrivajo, da imajo. Ne kaže, da bi šla prosit!

— Vodice se napijva!

— Da, to lahko! Pijva! Na zdravje!

Tako sta živela, ne glede na bedo. Oba sta bila rdeča in polnolična! Čudna dvojica! Za vsakega sta imela prijazno besedo, za vsakega vesel pogled! Vsakomur sta pomagala, če je bilo treba in v njunih močeh.

On je hodil za starešino po svatovščinah, ona za vodiljo.

Prišel je Pavlo k njima. Lukaš je sedel na peči in rezljal vreteno, a žena je sedela pri oknu in šivala. Pavlo je že pred kočjo zaslišal, da se veselo in živo pogovarjata in smejita.

— Milosti prosim, sedite! je dejal Lukaš s peči. Kakšna dobra misel vas je zanesla k nam? Sedite, sedite! Vidite, kako je pri nas: ljubo in milo — ničesar nimava, zato nama pa tudi nihče ne more nič vzeti!

Pavlo je sel in začel:

— K vam sem prišel, striček. Delo imam za vas . . .

— Da, že naprej vem! Veselo delo imate zame!

— Zeniti se hočem. Prosim vas za starašino, ako se vam poljubi.

— Dobro, bratec, dobro! Koga pa zasnujiva?

— Varko Linivno.

— Ha, prijatelj, to si mi dal nalogo! Kje na božjem svetu jo naj iščem? Pač ne vem! Gospod me je obdaril z radovednostjo . . . nobenega praška ne izgrešim. Naj si tudi nasmetim z njim oči, a videti ga moram!

— Ona živi v gradu . . .

— A! od drugod priletela ptička!

— Jaz jo poznam, oglasila se je Lukaših. Lepa je, da bi lahko bila žena vsakega gospoda!

— Jaz sem jo gotovo že videl, samo da ne vem imena. Ta gospoda ima vedno celo trumo ljudi okoli sebe.

— Ona je lepša nego vse druge, nadaljevala je Lukaših. Na Svalukovi svatbi je bila — visoka devojka, malce suha; korale je imela na vratu.

— Ho-ho! Sedaj že vem! Kraljica! . . . Kedaj ste vendar imeli priliko, seznaniti se z njo, ko je mi drugi dobri ljudje niti videli nismo prav?

— Ona ima celo nekaj dote, kakor se govori, povedala je Lukaših.

— Kaj? In se ne boji tega, da dobi ubogega moža? Bogataši se vsega boje! Obžalovanja vredne duše to, bogme da!

— Čemu bi se ga branila, ako ji je ženin po srcu? dejala je Lukaših.

— Le poglej ga! Tak le ji seveda mora biti po srcu, opomnil je Lukaš, namežikovaje Pavlu. Drugega nam ni treba nego Boga in pa dostojne gostijice za svatovščino.

Pavlo je snubil Varko. Gospoda ni nasprotovala, še celo gostijo jima je napravila.

Nadejal se je Pavlo, da lažje vzdahne v družini. Žejalo ga je po družbi, moral je imeti nekoga pri sebi, moral je slišati živ glas.

(Dalje prihodnjic.)

želodčnega zdravnika za svet vprašati) — toda naša zahteva je: Naučite naše male najprvo pravilno slovenski govoriti — potem začnite v imenu božjem še z drugimi jeziki — ako bode časa zato: Ako se po tej zahtevi ne boste ravnali, nastopimo drugo pot! Ste razumeli? Več staršev.

— **Umrli** je v Ormožu bivši župan in deželni poslanec Ferdinand Kada 75 let star. Pokojnik je bil še stare vrste nemškutarjev, ki niso tako besno grizli okoli sebe. Bil je samec ter je zapustil precejšnje svoje premoženje ormoški občini.

— **Št. Jur ob juž. žel.** Predpustne komedije so na dnevnem redu. Čujte, kaj se je pri nas zgodilo: Dne 12. t. m. je priredilo tamburaško društvo „Rifnik“ svoj zabavni večer. Uprizoriti se je imela in se je tudi burka „Nemški ne znajo“. Pa previdno in prebrisano celjsko okrajno glavarstvo je igro prepovedalo, češ, ker zna nemški! Pa čudo golemo! Dobili smo prepoved ravno tedaj, ko je bila že igra vun; tisti, ki ne znajo nemški, so se v garderobi že slačili. Zdaj se pa strašno bojimo, kaj bo, ako zve za to naše izdajstvo celjsko okrajno glavarstvo ali pa celo graška namestnija. A še nekaj, kar je vredno vsekakor, da se zabeleži! Čeprav smo igrali „Nemški ne znajo“, ni bilo pri nas nikake revolte ali revolucije. Nikdo se ni nič razburjal, zato sme glavarstvo odslej mirno spati, četudi še kedaj to igro uprizori kakšno društvo. Kaj takšnega je le blamaža za naše slavne gosposke.

— **Iz Brežic.** Hlapca Andrej Hervatič in Janez Škorec sta 14. t. m. vozila v Zagreb seno. Sedela sta na vozu. — Blizu Stenjevca ju je presenetil vihar, ki je prevrnil voz. Horvatič je priletel z voza z glavo na kamen ter obležal nezavesten. Drugi dan je umrl vsled poškodb v zagrebski bolnišnici.

— **Iz Zdol pri Brežicah.** Še dolgo je do prihodnjih občinskih volitev; vendar se pa neko malo človeče, po domače se reče nemškutarček, že sedaj šopiri in agitira, da bi premetil kakega volilca, ker bi rad zlezal na županski stolec. A tisto drevo še ni zrastle, da bi mizar zanj naredil z istega lesa županski stolec! To človeče je bilo okoli 14 let v službi pri „jajčjem baronu“, od tam pa se je pred nekaj časa naselil v tukajšno občino ter sedaj prodaja tukaj nemško železo in moko in kupuje kurja jajca. Volilci smo toliko pametni, da nemškutarčka ne bomo volili, ampak na volilni dan vam bomo slovenski volilci zapeli tole: Zdolski nemškutarček ima mrzle tace, čri, čri-čri-či.

— **Znani Vračko**, načelnik okrajnega zastopa v Gor. Radgoni in član okrajnega šolskega sveta, si upa v ptujski „giftni kroti“, glasilu Ornikovem, javno zmerjati učitelje, češ, da se preveč bavijo s politiko in preveč čitajo časnike. V koliko je ta predrzne poklican presojudati, česa treba izobraženemu človeku, dokazuje okolnost, da je Vračko vso svojo učenost nabral v dveh ljudskošolskih razredih. In tak človek, malo olikan, hoče ukazovati inteligentnim učiteljem! Človeček, ki je prišel na površje le vsled dejstva, da avstrijska vlada vse postavlja na glavo; le zato so bitja, kakor je Vračko, prišla na vrh, mestu da bi ostala spodaj brez veljave.

— **Venček „Murskega Sokola“** v Ljutomeru se je vršil dne 19. t. m. Kakor se je dalo pričakovati, je bila udeležba od vseh strani, iz vseh slojev jako mnogobrojna. Bila je prostorna dvorana restavracije g. Kukovca prenapolnjena. Ob 7. uri so se pripeljali v treh vozovih gostje Sokoli iz Varaždina z nekoliko krasnimi Hrvatimi. Njih navzočnost je zbudila med zbranim občinstvom veliko navdušenje, ter so bili ves večer predmet živahnih ovacij in vsestranskih simpatij. Plesalo se je, kakor pri sokolskih društvih že navada, s temperamentom, lastnim krepkemu „Sokolu“ do belega dneva. Med odmorom je pozdravil drage goste br. starosta dr. Chloupek v imenu „Sokola“ ter slovenskega prebivalstva sploh in povdarjal složno delovanje sokolskih društev za skupno slovansko stvar. Odgovoril je v krasnih, navdušenih in vsakemu v dno srca segajočih besedah starešina varaždinskega Sokola br. dr. Magdič. Njegove besede so vzbudile pri mnogobrojno zbranim občinstvu burno pritrjevanje, posebno ker je govornik v navdušenih besedah povdarjal in primerjal razmere med hrvatskim in slovenskim narodom ter z ostrimi besedami risal nesramni boj madžaronstva in nemškutarstva in spodbujal zbrane k vstrajnemu in brezobzirnemu boju. Želimo bratškemu društvu, da bi v zvezi z Murskim Sokolom za narodno stvar delalo tako, kakor se je v govorih povdarjalo! Nazdar!

— **V Spielfeldu** bodo razširili kolodvor.

— **Slovinci in Trst.** Ljubljanski dnevnik „Slov. Narod“ je pisal o znamenitosti Trsta za Slovane. Tuj kapital je kriv, da Slovinci v Trstu slabo napredujejo. Zato naj bi se sezval v Trst zbor slovenskih trgovcev, ki bi podvzel akcijo, da se v Trstu ustanove razna delniška društva, v katerih bi se združili jugoslovanski trgovci. Ti bi bili delničarji, dobivali bi cenejše in boljše blago, a po drugi strani bi imeli dobiček tudi od delnic. Tako delajo Čehi, in sicer z velikimi uspehi.

— **Grozna nesreča.** V Železnikih sta prišla orožnika v soboto 18. t. m. iz patrulje. Pri razbasovanju puške ušel je strel četovodju Rupniku in zadel skozi prsa do smrti četovodjo Antona Perca, doma iz Ormoža.

— **Windischgrätzov zverinjak v Haasbergu** pri Planini namerava sedanjega lastnika opustiti. V zverinjaku se nahaja večje število jelenov, srn in nekaj medvedov. Mladi knez Windischgrätz razproda te živali.

— **Slovensko šolstvo na Koroškem.** Nedavno je naučni minister v odgovoru na neke interpelacije zatrjal, da je na Koroškem vse v najlepšem redu. Zato nima nikakega povoda za kake nadaljne odredbe. Ali so razmere res v tako lepem redu? Slovenci tvorijo tretjino prebivalstva Koroške, a za 100.000 prebivalcev obstoje tri šole s slovenskim učnim jezikom. Veliki del šol v slovenskem delu dežele velja za utrakvistične. V resnici pa so te šole prava specialiteta, kakoršni ne bi našli primera v vsej državi. To so prave mučilnice jezika, ki imajo izključno ta namen, da se otroku z muko vtepa neka dvomljiva nemščina. Ves učni načrt je prirojen edino za ta namen. Že v nižjih razredih se s pomočjo slovenskega jezika vtepajo začetni pouki nemške gramatike; v višjih razredih pa je slovenski pomožni jezik že potisnjen na stran in se otroci vadijo v nemškem spisu in konverzaciji. Rezultat pa je ta, da absolvirani učenci ne znajo ne nemško ne slovensko in da se jim niti ne sanja o drugih predmetih. Tako se slovenski otroci ne le raznarodujejo, ampak se jim krati tudi ljudsko-šolska naobrazba. Tako se tira germanizacija proti jugu in proti Trstu. Tu je narodna eksistenca koroških Slovencev v nevarnosti, zato se nam zdi to vprašanje morda aktualnejše, nego pa vseučiliščno.

— **„Trgovsko obrtno društvo“ v Gorici** se je ustanovilo jeseni leta 1898. Radi neugodnih političnih razmer se pa isto ni moglo razvijati in to posebno iz razloga, ker se je društvo premalo izogibalo političnih struj. Iz tega stališča se je pri običnem zboru in še posebej pri odborovi seji dne 13. svečana 1905 povdarjalo, da je društvena naloga v prvi vrsti stanovska in strokovna in da je načeloma izključiti ne-le vmeševanje v politično delo, marveč se ima društvo skrbno ogibati, sploh priti v dotiko s katerikoli bodi stranko. Eno najhvaležnejših nalog ima trgovstvo in obrtništvo na Goriškem, kjer je od njegove organizacije takorekoč odvisna gospodarska in politična usoda dežele. Goriška deželna uprava je v rokah Italijanov vsled premoči zastopnikov trgovstva in obrtništva; kajti od 21 poslancev v deželnem zboru imamo Slovenci le enega zastopnika trgov in devet malega in velikega posestva, dočim imajo Italijani le pet zastopnikov malega in velikega posestva in šest iz mest in trgov (trgovske-obrtne zbornice). S skrbno organizacijo trgovskega in obrtnega stanu pride slovenski element gotovo do veljave v onih korporacijah, katere končno odločajo politično usodo dežele. Trgovsko-obrtno društvo bode skušalo priti v dotiko s trgovstvom in obrtništvom sosednjih slovenskih kronovin in pričakuje od medsebojne podpore boljših uspehov.

— **Kaj bo z Jugoslovani, ko ozeleni gora?** Vsi znaki kažejo, da pride spomladi do usodepolnih dogodkov za Jugoslovane. Minolo leto je preteklo mirno, ker so revolucionarne organizacije v Stari Srbiji in Makedoniji mirovale radi ruske vojske na Iztoku. Ali ta vojna traja brez konca in kraja, da bi jedna raja mogla čakati na njen konec in zato se pripravljati na odločno borbo, da si sama izvojuje življenje, dostojno človeka, ker reforme, ki bi jih morala izvesti Turčija, počivajo trdno spanje. Edino avstrijski častniki delajo, ali ne na korist raji, temveč, da pridobe Avstriji več vpliva. Spletkam se ni mogoče izogniti, in potrebno je, da Jugoslovani, zlasti svobodne jugoslovanske države skupno postopajo pri reševanju makedonskega vprašanja, da se to reši v jugoslovanskem smislu, t. j. da se zapreči okupacija i najmanjšega dela slovanske zemlje; ako se sovražnik Jugoslovancev utrdi enkrat na Kosovem, potem je realizovanje jugoslovanske misli odloženo v nedogledno bodočnost, ali celo za vedno onemogočeno.

Društveno gibanje.

— **Društvo „Gospodar“ v Petrovčah** priredi v nedeljo, dne 26. svečana 1905 ob 4. uri popoldne, v novih prostorih gostilne „Šantl“ v Petrovčah poučni shod. Spored: 1. Pozdrav. 2. Govor, gosp. Anton Petriček, nadučitelj, o hmeljarstvu. 3. Govor, g. Anton Žager, nadučitelj, o sadjereji. 4. Poučni govor mladeničem, govori gosp. Miha Zupanc. 5. Prosta zabava. K najobilnejši udeležbi vabi odbor.

— **„Prostovoljna požarna bramba v Polzeli“** se vsem svojim dobrotnikom najiskrenejše zahvaljuje za darovane prispevke ter se jim priporoča še za nadaljno naklonjenost.

— **Iz Ljubnega.** „Bralno društvo“ ima svoje redno zborovanje v nedeljo, dne 26. svečana po večernicah v Petkovi gostilni z običajnim sporedom. Odbor.

— **„Kmetijsko bralno društvo v Slivnici“** zboruje v nedeljo, dne 26. t. m. ob pol 9. uri predpoldne v šoli po sledečem sporedu: 1. Poročilo tajnika in blagajnika. 2. Predavanje dež. vinarškega pristava gosp. Zabavnika. 3. Volitve. 4. Slučajnosti.

— **„Pazniško in delavsko podporno društvo v Trbovljah“** priredi v soboto, dne 25. t. m. ob 8. uri zvečer v prostorih rudarske restavracije na Vodah plesni venček. Igrala bode vojaška ter društvena godba. — Čisti prebitek je namenjen podpornemu fondu, ter že z ozirom na to upamo, da nas slavno občinstvo iz Trbovelj, Hrastnika in Zagorja kakor vedno tudi letos v največjem številu obišče. — Torej na veselo svidenje!

— **Slovenjebistrsko učiteljsko društvo** zboruje v Slov. Bistrici dne 2. sušca t. l. ob 10. uri dopoldne po sledečem sporedu: 1. Zapisnik. 2. Dopisi. 3. Predavanje g. učit. Luleka o slikovitosti jezika. 4. „Lehrerhaus“ gđc. Negovetič. 5. Volitev stalnega odposlanca za „Južnoštajersko zvezo“. 6. Vprašalna skrinjica. 7. Slučajnosti. 8. Pevska vaja. Pesmarica I. zvezek se naj pri-nese seboj. Vsled važnih dopisov vabi k polnoštevilni udeležbi odbor.

— **Sv. Jurij ob Ščavnici.** Zadnji čas smo imeli pri nas same občne zборе. V nedeljo, dne 19. t. m. je zborovalo naše „Bralno društvo“ ter si izvolilo za predsednika J. Košarja. — Istega dne je zborovala tudi podružnica čebelarškega društva za gornjeradgonski okraj. Predsednik je Al. Korošak. — Prostovoljno gasilno društvo jurjevskega pa si je izvolilo načelnikom g. dr. Leva Krefta.

— **Sv. Jurij ob Ščavnici.** V nedeljo, dne 12. t. m. so priredili naši tamburaši veselico z gledališko predstavo „Kmet Herod“. Kakor vselej so diletanti tudi tokrat rešili svojo nalogo izborna. Zbralo se je obilo domačega občinstva, počastili pa so nas s svojim obiskom tudi vrli naši sosedi Antonjevcani. Pri prosti zabavi pa so vprizorili dragotinski gasilci tombolo z mnogimi, res lepimi dobinki. Če omenim še šaljivo pošto in izvrstno postrežbo naše narodne gostilničarke Trstenjakove, imeli smo vse, kar zamore zadovoljiti človeka.

— **Učiteljsko društvo za ptujski okraj** zboruje v četrtek, dne 2. marca t. l. ob pol 10. uri — ne ob pol 11. uri — dopoldne v šoli ptujske okolice po naslednjem sporedu: 1. O naj-novejšem slovenskem pesništvu. Predava g. dr. Komljanec. 2. Zapisnik. 3. Dopisi in društveno poročilo. 4. Nasveti in predlogi. Tovarišice in tovariši, pridite polnoštevilno!

— **„Bralno društvo pri Kapeli“** priredi v nedeljo, dne 26. t. m. popoldne ob 4. uri v gostilni g. Divjaka tombolo in poučno predavanje g. potovalnega učitelja Beleta. K obilni udeležbi vljudno vabi odbor.

— **Kat. slov. izobraževalno društvo pri Sv. Boltanku v Slov. gor.** priredi dne 26. svečana 1905 v prostorih gosp. Fr. Horvata (pri Sv. Boltanku) zabaven večer s petjem, srečolovom in šaljivo pošto. Začetek ob 6. uri zvečer. Vstopnina prosta. Prostovoljni prispevki se hvaležno sprejemajo. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **„Čebelarška podružnica za ormoški okraj“** ima dne 26. t. m. svoj občni zbor ob 2. uri popoldne v prostorih slov. okoliške šole v Ormožu. Vljudno se vabijo vsi udi omenjene podružnice kakor tudi prijatelji čebelarji k obilni udeležbi.

— **Slovensko pevsko društvo „Zvon“ pri Sv. Miklavžu bl. Ormoža** priredi v nedeljo, dne 26. svečana t. l. v narodni šoli veselico z glumo „Kje je meja“, „Vaški skopuh“ in pevkimi točkami. K obilni udeležbi vabi odbor.

— **Hajdina.** Igra „Pravica se je izkazala se bo v nedeljo, dne 26. svečana t. l. na splošno željo ponavljala. Na sporedu je tudi tamburanje, petje, citranje. Vse se vrši v hajdinski šoli. Začetek ob pol 4. uri popoldne. Sedeži 50 vin.; stojšča 20 vin.

— **Slovinci v Gradcu.** Slovensko krščansko izobraževalno društvo „Domovina“ priredi plesno veselico v nedeljo, dne 26. svečana ob 4. uri popoldne v dvorani restavracije „zum Sandwirt“, Griesgasse 27. Sodeluje godba nadvojvode Henrika I. graškega voj. veteranskega zbora. Slovenci udeležite se je mnogoštevilno!

— **Gradec.** Na občnem zboru slovenskega izobraževalnega in zabavnega društva „Naprej“ v Gradcu dne 23. januarja 1905 se je izvolil in sestavil sledeči novi odbor: Predsednik: g. Josip Jak. Podpredsednik: g. Franc Vršič. Tajnik: g. Anton Klemenčič. Blagajnik: g. Ivan Mikl. Knjižničar: g. Ivan Bonač. Gospodar: g. Rado Plečnik.

Na grob prijatelju Dav. Cvetku.

Bil je siromak svoje žive dni. Težka je bila njegova pot, po kateri je hrepenel navzgor k solnčnojasnim ciljem bodočnosti. Težka in trnjeva je bila, a njegova ponosna duša ni za trenutek ni klonila pod pezo življenja, dokler ni angelj smrti dahnil hladnega poljuba na njegovo rahlo bitje.

Mati mu je umrla, da jo je komaj poznal. Vsled nepazljivosti svojih odgojiteljev se je pohabil kot majhno dete, kar je vedno zadrževalo

njegovo telesno rast, in kar je bilo dostikrat povod težkim bojem v njegovi duši.

V ljudski šoli je vzbujal kot eden izmed najnadarjenejših učencev simpatije, ljubezen svojih učiteljev, in baš to je bil povod, da ga je dal oče v gimnazijo. Ves čas eden najboljših dijakov si je moral obenem z velikim duševnim in telesnim naporom služiti vsakdanji kruh, ker starši in sorodniki ga niso mogli zadostno podpirati. To pa je hudo učinkovalo na njegovo itak rahlo zdravje, in ko je šlo proti koncu gimnazijskih let, se mu je poznalo vedno bolj, da njegovo fizično razpoloženje počasi ponehava. Četudi se mu je po maturi od raznih strani svetovalo, izpreči vsaj za eno leto, njegov ponosni duh se ni hotel in ni maral ukloniti.

Izvolil si je v svojem velikem, občudovanja vrednem idealizmu poklic in stan, o katerem je vedel in z žalostjo občutil, da je med njegovim narodom prav slabo zastopan. Šel je na tehniko in se posvetil temu študiju z vso njemu lastno energijo, z zanosom in poletom mladeniške duše. A velikomestni zrak, mnogourno sedenje po risarskih prostorih tehniškega poslojja, mnogokrat ne predobro življenje — vse to je vplivalo na njegovo zrušeno zdravje prav uničujoče. Vzdržal je celo prvo leto, a njegova zunanost je bila takšna, da so njegovi prijatelji vznemirjeni stikali glave in si šepetali, da tako ni mogoče iti naprej. In z vso resnostjo se mu je svetovalo in zabičevalo, da naj vsaj sedaj odpočiva eno leto, naj gre v južni zrak in si tam pridobi novih, svežih močij za nadaljnje napore.

Ob velikih počitnicah je hudo obolel. S pripomočjo ljudomilosti nekega svojega profesorja Nemca je šel v Ljubno v Savinjski dolini, kjer se je zdravil več tednov. Držal se je strogo zdravniških predpisov, dihal va-se sveži zrak Savinjskih planin — in vrnil se je nekoliko boljši v svoj rojstni kraj. A zopet ga je potrla. Šel je v Eggenberg pri Gradcu, kjer je v preteku par tednov popolnoma okreval. In vkljub vsem opominom in nasvetom svojih prijateljev, osobito svojega brata Frančiška, se je vendar dal vpisati v drugi letnik tehniških študij.

O minolem Božiču sva se videla zadnjikrat. Bil je na počitnicah pri svoji teti pri Sv. Jurju na Ščavnici (oče mu je pred dobrim letom umrl, in od tistega časa je bil takorekoč brez doma!). Obiskal sem ga. Tožil mi je, da stoji z njim sicer slabo, a povdarjal je, da mora biti boljše. „Jaz sem prepričan“, mi pravi, „da ni to sušica, ampak močen bronhijalni katar. In to mine“. Rekel mi je, da hoče na vsak način še vzdržati celo leto, da položi prvi zdravni izpit. Potem pa hoče izpreči ter pojde v Gorico, da ozdravi. Čez par tednov, nekoliko po Novem letu, sem ga zopet obiskal istotam. Zdel se mi je slabši. „Ali še vedno misliš vstrajati celo leto?“ ga vprašam. „Rad bi“, mi odgovori, in v njegovem očesu se je pojavila neka poteza polna ponosa in kljubovanja, a obenem polna tihe žalosti. In zakašljal je, in njegovo malo pohabljenno telo se je sključilo še bolj. „Ali do konca tega tečaja ostanem na vsak način!“

Mesec pozneje pa, kar je zadnjikrat gledal svoje rodne kraje in se s težkimi slutnjami v duši poslavljaj od njih, je izdihnil v graški bolnišnici. Zagrebli so ga v tuji zemlji, kjer sanja o lepih dneh, kakoršnih v svojem življenju ni gledal mnogo.

Dasi telesno pohabljen, je bil vendar skoraj vedno vesele narave. Bil je zgovoren, ljubezniv, v potrebi tudi resen in strog: njegova mlada duša se je navduševala za vse lepo na svetu.

Mnogokrat sva se dolge ure razgovarjala o naših domačih razmerah, in reči moram, da je bila njegova sodba, kakor je bil tudi še mlad, resna in v mnogih slučajih naravnost originalna, frapantna. Ni bil vstvarjajoči umetnik, a v njegovih duši je ležalo toliko zakladov, ki so silili na dan v intimnem pogovoru.

Bodi mir njegovi toli ponosni in toli nemirni duši, ki je s sokolskim poletom hrepenela za svetlimi cilji lepe bodočnosti in kljubovala tako junaški neprilikam življenja!

Vekoslav Spindler.

Narodno-gosp. novice.

Sadjarji.

(Konec.)

Na ta način bi bilo lastnikom sadovnikov zelo pomagano, njih dohodki bi naglo in kaj znatno narasli. Marljivi in spretni možje sadjarji si bi pa na ta način lahko pridobe razmeroma lep zaslužek tako, da je korist na obeh straneh.

Kolikor mi znano iz mojega potovanja je pač v vsakem kraju ali vsaj v vsaki občini po več razumnih lastnikov sadovnikov ki bi radi vsi prav in dobro ukrenili. Tem bi bila gotovo všeč taka pomoč po spretni izvežbani osebi. Ti naj bi med svojimi delavci ali ondotnimi malimi posestniki izbrali najspretnije, najmarljiveje in najzanesljiveje pa jim prigovarjali naj se grejo v tak tečaj vezbat. Pri nekaterih takih razumnih

posestnikih bode spretni sadjar takoj našel obilo dela, drugi počasneje misleči in odločujoči se sosedje pa tudi ne bodo dolgo gledali korist dela tacega sadjarja, da ga ne bi tudi oni zvali. Vsaka občina v bolj sadjernih krajih naj bi si skušala z časom tacega sadjarja pridobiti. Začeti je treba, in naše sadjarstvo bode naglo napredovalo. Delovanje sadjarjev, ki imajo spričevalo zmožnosti, je nekako pod priličnim nadzorstvom potovalnih učiteljev tako, da mora vedno pravilno ostati. Tega del se pa lastniki sadovnikov lahko še bolj zanašajo, da bode delo sadjarja njih drevju, oziroma njih mošnji v korist. Čudno pa je kakor opazujem, da imajo v nekaterih in to v nemških krajih v njih znatno korist taki sadjarji pri kmetih prav obilo dela, toliko da ga ne zmorejo. Po slovenskih pokrajinah jim da pa k večjemu tu in tam kak mestjan delo, kmetje se pa ne zme-nijo mnogo zanj. Jeli ni tod drevje potrebno večše roke?! Pa še kako! Le pogledjmo ga! Kolika nedoslednost, da kmetovalci nekaterih krajev ki skoraj namenoma gospodarsko zastajajo, ki pešajo v gmotnem oziru vkljub vgodnim razmeram, ker se ne poslužujejo sredstev, ki se jim tako rekoč vrivajo, le tožijo čez slabe razmere. Tod je pač preveč besed pa malo dejanja!

Menda pa ni naredba sadjarjev in njih pomen v občinstvu dovolj znan? Nadejam se, da bodo te besede pripomogle in razumne lastnike sadovnikov pa tudi druge, ki so merodajni in prijatelji kmetovalcu, spodbudile, da se bode skrbelo z večjo vtno za odgojo sadjarjev in da se bodo isti tudi bolj porabili. Pri odbiranju oseb je pa v korist stvari treba posebno vpoštevati, da so to take, ki so stalne v kraju, ki ne grejo znabiti za leto dni že k vojakom ali Bogsigavedi kam, ki niso prestare pa marljive in zanesljive.

Do sedaj izvežbani sadjarji na Spodnjem Štajerskem so: Franc Čeh v Ločič-u, pošta Sv. Urban pri Ptuj. Josip Horvat v Bodkovcih pri Ptuj. pošta Juršinci. Josip Leber v Ratschendorf pri Čmurek-u. Ignac Lipovec v Podgradju pri Ljutomeru. Valentin Vizovišek v Gotovljah pri Žalcu. Janez Artnak na Vranskem. Alois Čepuš v Gradcu pri Laškem trgu.

Dvigajmo ogromne zaklade, ki so v našem sadjarstvu še skriti, z boljšim oskrbovanjem drevja in skušajmo si odgojiti za to sposobne ljudi! Čim več toliko bolje! Izkoriščajmo pa tudi njih zmožnost kar se da! Zakaj naj bi Spodnja Štajerska zaostajala, ker ni povoda?

Maribor, dne 25. januarja 1905.

I. Bellé.

Vinorejci!

Skrbite za pokončevanje peronospor!

Pretečeno leto je uničila peronospora mnogim posestnikom celo trgatev. Temu je bilo krivo ali zakasnjeno nenatančno škropljenje ali nepravilna sestava bakreno-apnene zmesi ali pa tudi poraba stare raztopine.

Občinstvo se tedaj s tem opozarja na pravočasno in temeljito škropljenje proti peronospori, katera se ne loti le nežnih delov loze, kakor vršičkov in listja, temveč tudi nežnih zarodkov grozdja. Priporočila se pri tej borbi ravnati se po naslednjih navodilih:

1. Neposredno po rezi namazati je to leto vse narezane čepe, reznike, šparone, kakor tudi ostale dele trsa s štiriodstotno raztopino bakrene galice in apna. K temu služi navadni čopič. Skozi to delo se prepreči razvitek takozvanega zimskega trossovja peronospora, ki se nahaja na trsu. V vinogradih, kjer je peronospora že lansko leto silno močno nastopila, priporočila se odstraniti in sežgati vse odpadke od rezi, kakor tudi listje, ki ga je veter nanosil po jarkih in v katerem se nahaja kar kupoma trossovje od peronospora.

2. S prvim škropljenjem je započeti, kakor hitro se prikaže vse grozdje, torej že pred cvetom in se mora pri tem temeljito poškopiti ne le listje, temveč tudi vse grozdje (grozdni zarodki). Tudi ako se grozdje nahaja že v cvetu, je vendar le naprej škropiti. Škropljenje med cvetom nikoli ne škodi.

3. Drugo škropljenje se ima vršiti neposredno po cvetu. Tudi pri tem se morajo temeljito poškopiti vsi vršički, vse listje in ako mogoče tudi grozdje.

4. Tretjokrat se škropi med razvitjem grozdja, meseca julija. Še večkrat škropiti je potrebno le takrat, ako se peronospora na listju vnovič prikaže.

5. Po toči se morajo vinogradi takoj močno poškopiti. Poškodovanih delov trte loti se peronospora namreč mnogo raje nego zdravih.

Pri sestavljanju bakreno-apnene zmesi za škropljenje se vzame na 100 litrov vode le 1 kg bakrene galice in nekoliko več kakor 1 kg novovgašenega apna. Apno mora biti mastno, peska prosto.

Več dni stare raztopine se nikakor ne smejo rabiti za škropljenje, marveč se mora potrebna množina vsak dan na novo sestaviti. Škropiti se pa mora tako, da pride tekočina popolnoma enakomerno, v podobi rose, na površino listja in grozdja.

Ako neposredno po škropljenju začne dežiti, se nezasušena bakreno-apnena zmes izpere, in treba je škropljenje takoj ponoviti.

Kdor se po tem navodilu ravna, mu ne bo peronospora naredila nobene znatne škode, če je le bakrena galica, katero rabi, čista in železa prosta. Zajemčeno čista galica se naroča pri deželnem odboru.

Gradec, dne 5. svečana 1905.

Od štajerskega deželnega odbora.

Raznoterosti.

— **Sam si je pel nagrobno.** V Korku na Irskem je umrl neki trgovec, ki si je sam pel nagrobno. Na krovu njegove krste je bil postavljen fonograf, ki je po končanih molitvah pričel peti, in pogrebci so zashšali krasni bariton dragega pokojnika. Pokojnikovi prijatelji so bili silno ginjeni ter so sklenili shraniti fonograf v spomin na rajnega prijatelja, da ob obletnici smrti zopet slišijo njegov glas.

— **Podgane snedle 100.000 kron.** V Parizu sta hranila mož in žena vrednostne papirje. Ko sta hotela odstriči odrezke, da potegneta obresti, sta našla le majhne koščke zgrizene od podgan. Papirji so bili vredni 100.000 K.

— **Zoper grščino v gimnazijah** se je vnovič začelo gibanje. Staro je očitaneje zoper gimnazijske nauke, da so premalo prirejene za resnične vsakodnevne potrebe. Posebno grščina je mnogim nepotrebna potratna časa, ker pravijo, da se starogrškega jezika v gimnaziji nikdo ne nauči, da ga tudi nekateri profesorji samo po similih — „šimeljnihi“ predavajo, in da uk v starogrškem jeziku nič ne pomaga k splošni omiki, tem manj, ker ga skoro vsi učenci samo kolnejo. Začelo se je zato delovati za odpravo grščine iz gimnazij in nje nadomeščenje z modernimi jeziki, ali francosčino, italijansčino ali angleščino. Kedaj pa bomo doživeli oživotvorenje te premembe, tega nasprotniki sami ne mislijo, da v kratkem, in zahtevajo zato, da se vsaj neobligatno uče moderni jeziki in mladina živo opozarja na njih koristi. Tako se je svoj čas godilo tudi v Celju.

— **Koliko bi veljal vozni listek 3. razreda od zemlje do solnca.** Neki Amerikanec, ki gotovo nima skrbi za vsakdanji kruh, je izračunal, da bi veljala vožnja v 3. razredu po železnici — ako bi se seveda dala napraviti — od zemlje do solnca ravno 930.000 dolarjev. Pri hitrosti 60 km v eni uri potovalo bi se ugodno do solnca 2.500.000 ur = 104.163 dni ali 285 in pol leta, preden bi konduktar zaklical „solnce“, „aussteigen!“ (Nemci so si namreč že zagotovili pri vseh vladah, da mora biti službeni jezik tudi na tej železnici nemški, sicer bodo z obstrukcijo preprečili koncesijo. Že iz tega vzroka se bo skoraj gotovo projekt razbil.)

— **Iz ljubosumnosti je odrezalo nos** neko dekle na Nižjem Avstrijskem svojemu ljubimcu. Dekle je že dalje časa opazovalo, da ji njen „fantič“ postaja nezvest. Vsled tega je sklenila, da se maščuje. Povabila ga je nekega večera pod svoje okence. Prišel je res, nič hudega sluteč. Ko se je razgovarjal z dekletom, potegne dekle britev ter mu popolnoma odreže nos, da je padel na tla. Nezvesti ljubimec se je z groznim krikom zgrudil ves krvav. Prepeljali so ga na Dunaj.

— **33krat oženjen.** Dosedaj je dokazano, da je imel Nemec Koch v Čikagu 33 žen, ki so vse kmalu po poroki pomrle. Zadnjo ženo so izkopali ter našli v želodcu toliko strupa, da bi zadostovalo za več oseb usmrtili.

— **Kaj stori ena črka!** O carici-udovi, katera je v Rusiji jako priljubljena, se pripoveduje sledeča dogodba: Nekoč je naletela carica svojega soproga v njegovi pisarni, kjer je izvrševal svoje ukaze. Na mizi je ležal odlok, namenjen nekemu političnemu zločinu, ki se je glasil: „Milost ni došla, prognanstvo v Sibirijo!“ Carica to čita, obrne se k soprogu-carju, sklene roki in prosi, da sme ona popraviti rokopis le z eno besedo. Car ji to dovoli, ona prečrta črko „ni“, dostavi pa zatem „nič“, tako da se je sedaj ukaz glasil: „Milost došla, nič prognanstva v Sibirijo!“ — In tako se je zgodilo.

— **Praznoverje glede številke 13.** Skoraj po celém svetu je razširjeno praznoverje, da je številka 13 usodepolna številka. Ako na sveti večer (pred Božičem) sedi okolu mize trinajst oseb, gotovo je, da čez leto umrje kdo od teh. Povod tej bajki izvira neki iz legende: Jezus in njegovih dvanajst učencev je sedelo skupaj pri zadnji večerji, ko so uživali velikonočno jagnje. Ponoči zatem je bil Gospod zajet in drugi dan križan. Vsled tega mišljenja se je začela vera v minolem stoletju in to na angleškem dvoru, da ni varno sedeti pri mizi, ako je oseb slučajno trinajst navzočih. — Ta vera in strah se je razširila naglo na vse strani na okolu.

— **Davek z ozirom na narodnost.** Po uradni statistiki pripada davka na vsakega Čeha primeroma na leto 57 kron, Nemca 53, Slovenca 34, Poljaka 25, Rusina 20 kron. Tako piše nek češki list. Če bi se tudi pravice tako delile, bil bi pač najprej mir v državi.

Politični pregled.

— **Državni zbor** je zboroval v torek, sredo in včeraj. V torek se je pričelo drugo branje brambovskega zakona glede vojaških novincev; zanimanja ni nobenega, ker je že itak znano, kaj hoče in more v tem oziru storiti vojna uprava. V sredo je izvolila zbornica predsednikom zopet grofa Vetterja, ki je sicer sprejel, a ob enem izrazil, da se v kratkem definitivno odpove predsedniškemu stolu. V isti seji je interpeliral poslanec Žičkar vlado zaradi postopanja državnih oblasti na Južn. Štajerskem napram slovenskim časopisom. — Včeraj je slovenski poslanec Pogachnik govoril k rekrutnemu zakonu in zahteval, da se ravna v armadi z vsemi narodnostimi enako, da se ravna človekoljubno z moštvo in da se častništvo nauči polkovnega jezika.

— **Splošni avstrijski katoliški shod.** V četrtek, dne 9. februarja t. l. se je vršilo vsled poziva komisarja splošnih katoliških shodov posvetovanje zastopnikov skoraj vseh avstrijskih škofij.

— **Makedonija.** V makedonskih organizacijah vlada popolna nesloga, ker hočejo vplivnejši člani vsak na svojo roko delati in se borijo medsebojno za vodstvo v organizacijah. Bolgarska vlada podpira skrivaj vse organizacije in jim pomaga v medsebojni borbi eni proti drugi, ker misli, da bo imela na ta način vse v svojih rokah. Turška se pripravlja z mrzlično naglico, da je ne dohitijo usodni dogodki, ki so neizbežni, nepripravljeno. Vojska se oborožuje z najmodernejšimi puškami, katere se — kakor tudi municija — neprenehoma in v veliki količini pošiljajo iz Carigrada v Staro Srbijo in novobazarski sandžak, ker opasnost preti od Avstrije, katere oficirji, ki so dodeljeni makedonskemu orožništvu, že odkrito govorijo, da vpade Avstrija z vojsko v evropsko Turško. Turška zbira že vojaške novince. Kako se položaj smatra resnim, razvidno je tudi iz dejstva, da je sultan poslal posebnega svojega zaupnika v Skoplje, da nadzoruje priprave in da mu poroča o njih.

— **V Moskvi** je bil včeraj začasno pokopan veliki knez Sergij. Iz Petrograda se je udeležilo le malo oseb pogreba, ker se boje novih atentatov. Ob istem času se je darovala v Carskojem selu božja služba za dušni mir umorjenega velikega kneza. Ob enem so pokopali njegovega kočijaža, ki je bil pri zločinu tudi usmrčen. Sprevodu je sledila tudi knezova vdova Elizabeta. Čez nekoliko mesecev, ko se javno življenje pomiri, pokopljejo kneza v Petrogradu.

— **V Varšavi** stavkajo vsi uslužbenci železniške proge Dunaj-Varšava, vsled česar ni dospel iz Varšave že dva dni nobeden vlak na Dunaj. Tudi drugod po Ruskem še vre.

Rusko-japonska vojna.

Listi so zadnje dni prinašali vesti, da nameravata Rusija in Japonska skleniti mir, in so tudi že navajali natančne pogoje. Kakor se je že sedaj izkazalo, so te vesti neresnične; nastale so vsled tega, da je pisal car kralju Edvardu pismo, o kojega vsebini se pa ne ve ničesar.

Obratno vse kaže, da se bo vojska nadaljevala z vso silo, ko skopni sneg, kar se zgodi v nekaterih tednih. V Mandžuriji nastane pomlad mnogo hitreje kot pri nas, komaj zgine sneg in led, je že vsa ravan v pestrem cvetju, in vroče solnce pripeka. Zato stojimo sedaj pred drugim delom vojne, ki utegne postati še groznejši kot prvi.

Hunguzi se pokazujejo v Mandžuriji v velikih četah. Nalogo imajo ponajveč razrušiti železniške proge. Organizujejo jih Japonci. Utegne jih biti okoli 11.000. Pri Gunšalinu je prišlo radi železniške proge do ostrejšega spopada. Sprva so Rusi pregnali Japonce, potem pa so se ti okrepili, na kar so se morali Rusi premoči umakniti.

Dne 14. in 15. t. m. so obstreljevali Japonci ruske pozicije na Putilovskem griču, in sicer z osempalčnimi topovi in 250 funtov težkimi granatami, iz česar je razvidno, da so Japonci že spravili na bojišče svoje oblegovalne topove izpred Port Arturja. — Rusi so pregnali Japonce s štirih vasi, katere so zažgali. Poroča se še tudi o več manjših spopadih, ki pa niso posebnega pomena.

Admiral Roždestvenski se je izjavil napram dopisniku „Petit Parisien“, ki ga je obiskal v Nosi-Beju na krovu oklopnice „Knjaz Suvorov“, da ne verjame, da bi se admiral Togo oddaljil od svoje operacijske baze in napadel rusko brodogradnjo v indijskih vodah. Admiral je še pripomnil, da odpluje izpred Madagaskarja šele, ko dospe tjakaj tretje rusko brodogradnjo.

Kakor se ruskim listom poroča, križari ob arabskem obrežju pri Adenu več ruskih križark in torpedovk.

Ruski listi poročajo: Znano je, da je angleška admiraliteta sklenila, prodati več vojnih ladij „starejšega tipa“. Čudno je, da je večina teh „starih“ ladij, ako se sestari topovi na njih nadomestijo z novimi, še popolnoma rabljiva in da se je za prodajo odločil baš ta trenutek. Prodati se ima 10 oklopnice, 10 oklopnih križark, 5 navadnih križark in mnogo topničark in torpedovk.

Od teh ladij je mnogo bilo zgrajenih šele v preteklem desetletju.

Najsumljivejše pa je to, da se mnogo teh vojnih ladij, ki so na prodaj, nahaja sedaj v japonskih in kitajskih vodah.

Privatni kupci jih torej kar kratkim potom na licu mesta izročijo Japoncem. Ta okolnost z bengalično lučjo razsvetljuje angleško nevtralnost!

Pariz, 23. februarja. Komisija zastran dogodka pri Hullu je razsodila, da je bil admiral Roždestvenski opravičen misliti, da je njegovo brodogradnjo v nevarnosti in torej opravičen tako postopati kakor je postopal.

Tretje rusko brodogradnjo. Kakor se poroča iz Frederikshavna, se je rusko brodogradnjo v noči na torek usidralo v morskem zalivu Skagen, da se preskrbi s premogom. Ladjeveje obstoji iz pet oklopnice, dveh križark in štirih transportnih ladij. Spremljajo je danske vojne ladje topničarka „Guldbordsund“ in torpedovka „Seobjoernen“.

Eskadra admiral Nebogatova je odplula v sredo iz Skegena in se baje ne ustavi preje kakor v Tangeru, kjer že čakajo nanjo tri transportne ladje s premogom.

Sedaj je že preplula danske vode in se bliža morskemu ožini med Angleško in Francosko.

Pri otoku Formosa čaka baje 20 japonskih torpedovk baltičsko brodogradnjo.

Izpred Vladivostoka. Iz Tokija se brzojavlja: Rusi pričakujejo, da Japonci v kratkem navalijo na Vladivostok, in se z ozirom na to močno utrjujejo na mandžurskem bregu reke Tumen.

Z mandžurskega bojišča ni novih vesti izvemši par nepomembnih prask.

Listnica uredništva.

Gospodu nadučitelju I. Vabiču potrjujemo, da ni on spisal članka „Iz Ormoške okolice“ in sploh ni z njim v nobeni zvezi.

Vsem znancem in prijateljem javljamo tužno vest, da je gospod

Anton Voga

župan, cerkv. kjučar, načelnik krajnega šolskega sveta, krajni šolski nadzornik in posestnik v Voglajni, danes po kratki bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v starosti 57 let v gospodn zaspal.

(89) 1

Občina in krajni šolski svet v Slivnici pri Celju.

Slivnica pri Celju, dne 20. svečana 1905.

Eno najlepših posestev

v celjskem okraju z volilno pravico veleposestva v okrajni zastop. popolnoma v ravnini, tik okrajne ceste, poldrugo uro od Celja, 20 minut od kolodvora, cerkve in šol, arondirano s še novimi, prostornimi poslopji, vse zidano in v najboljšem stanu, se zaradi rodbinskih razmer zelo po ceni in pod ugodnimi pogoji

proda.

Posestvo je zelo pripravno za hmeljarstvo, živinorejo in svinjerejo, radi ugodne lege in močne stalne vode pa tudi za vsako tovarniško podjetje.

Leta 1904 se je samo za krmo skupilo čez 5000 K. Natančnejše podatke daje

(61) 3-3

Josip Ulaga

trgovec v Mariboru, Tegetth

„Mož penzionist“

nad 40 let star se sprejme pri neki pošti za pismonošo; neoženjeni, kateri zamorejo majhno kavcijo položiti, imajo prednost. Ponudbe pod številko 400/z poste

----- restante Celje. ----- (90) 1-

Naprodaj

(91) 1

je enonadstropna hiša tik Trboveljskega premogokopa. Hiša obstoji iz prodajalne in iz 8 izb, s 3 kuhinjami s 3 kletmi. K hiši spada tudi vrt. Polovico hiše ima v najemu občno konzumno društvo; hiša je še nova in še 8 let davka prosta, ter pripravna za vsako obrt in ima letnih dohodkov 1322 kron. Cena hiše se zve pri lastniku hiše Francu Žagar, posestnik in čevljar, Trbovlje.

Prodaja se

(91) 1

lepa hiša, tik tovarne s prijaznim vrtom, hlevi, drvarnico i. t. d. blizu Celja po ugodni ceni.

Naslov pove upravništvo Domovine.

Kupim stare (88) 3-1

vinske sode

vsake velikosti

Emerich Kuketz, Žalec.

V Loki pri Zidanem mostu je

enonadstropna hiša

prenovljena in na lepem prostoru, sposobna za vsako obrt, naprodaj.

Natančneje se izve pri Fr. Simončiču v Sevnici. (69) 3-3

Išče se dobro izurjen

trgovski pomočnik

v mešani stroki za trgovino gospoda Ivana Koletnika na Ptujski gori. Sprejme se tudi

učenec.

(60) 3-3

V Žalcu je hiša z zemljiščem na najlepšem prostoru

naprodaj.

Ponudbe naj se pošiljajo na hišno št. 27. Žalec. (85) 1

~~~~~

Fizol, krompir, jabolke
sploh vse deželne pridelke

kupi

(42) 50-7

Anton Kolenc, trgovec v Celju.

~~~~~

Potnikom v Ameriko v prevdarek!!

Najstarejša tvrdka za špediranje potnikov

ZWILCHENBART

BASEL (Švica) Centralbahnplatz št. 9

1 sprejema potnike za linijo čez PARIS—HAVRE po najnižjih cenah; — vožnja na morju le 6 do 7 dni;
2 odhod parobrodov redno vsako soboto. — Za večjo gotovost, da se potniki vkrcajo, spremlja jih eden
3 uradnikov do HAVRE. — Govori in piše se v vseh jezikih.

4 Kdor hoče potovati, naj se pismeno obrne zaupljivo na nas in sprejel bode brezplačno najboljša pojasnila

Bilanca

„Hranilnega in posojilnega društva (posojilnice) v Ptuji, registrovane zadruga z neomejeno zavezo“
za XXI. poslovno leto 1904.

Aktiva (Imetje)			Pasiva (Dolgovi)		
	K	v		K	v
1. Račun pisarniškega inventarja:			1. Račun deležev:		
Stanje vrednosti inventarja dne 31. decembra 1904	109	08	Stanje glavnih deležev dne 31. decembra 1904	K 4.000	—
2. „ posojil:			Stanje opravičnih deležev dne 31. decembra 1904	77.263	60
Stanje dne 31. decembra 1904	1.934.293	63	2. „ hranilnih vlog:		
3. „ naloženega denarja pri raznih denarnih zavodih:			Stanje hranilnih vlog s kapitalizovanimi obrestmi vred dne 31. decembra 1904	2.162.078	36
Stanje dne 31. decembra 1904	195.984	92	3. „ obresti:		
4. „ vrednostnih papirjev:			Za leto 1905 predplačane obresti od posojil	K 15.492	88
Stanje dne 31. decembra 1904	127.608	—	Stanje nevzdignjenih obresti glavnih deležev dne 31. decembra 1904	185	16
5. „ obresti:			4. „ splošnega rezervnega zaklada:		
Vrednost kuponov dne 31. decembra 1904	K 2.917	25	Stanje dne 31. decembra 1904	31.907	70
Stanje zaostalih obresti od posojil dne 31. decembra 1904	21.474	89	5. „ posebnega rezervnega zaklada za slučajne izgube:		
6. „ nerabljenih knjižic:			Stanje dne 31. decembra 1904	195.916	30
Stanje dne 31. decembra 1904	415	48	6. „ pokojninskega zaklada za uradnike:		
7. „ splošnega rezervnega zaklada:			Stanje dne 31. decembra 1904	22.885	70
Stanje splošnega rezervnega zaklada naloženega na hranilno knjižico št. 9981 dne 31. decembra 1904	31.665	70	7. „ zgube in dobička:		
8. „ hiš:			Čisti dobiček leta 1904	19.529	25
I. Hiša vl. št. 346 d. o. Ptuj:					
Stanje vrednosti hiše 31. decembra 1904	K 88.583	88			
Stanje vrednosti inventarja v tej hiši dne 31. dec. 1904	570	56			
II. Hiša vl. št. 115 d. o. Ptuj:					
Stanje vrednosti hiše dne 31. decembra 1904	65.363	20			
III. Hiša vl. št. 253 d. o. Ptuj:					
Stanje vrednosti hiše dne 31. decembra 1904	15.840	—			
9. „ blagajne:					
Gotovina dne 31. decembra 1904	44.432	36			
	2.529.258	95		2.529.258	95

V Ptuji, dne 31. decembra 1904.

(86) 1

Ravnateljstvo.

Oves (Willkomm).

Ta težka vrsta ovsa obrodi v vsaki zemlji, zori zgodaj, jako bogato obrodi, da visoko, dobro slamo za krmo in se ne poleže. Ker se na redko seje, zadostuje na 1 oral 50 kg. Pošilja se v vrečah po 25 kg za K 9, 50 kg za K 17, 100 kg za K 32. Vzorci po 5 kg franco za K 320 proti predplačilu.

Oskrbništvo graščine Golič

pri Konjicah, Štajersko. (69) 6—4

160 starih centov krme

od gl. 150 do 180 cent proda Jurij Pevec, posestnik v Zibiki. Kdor vzame vso krmo, jo dobi po gl. 150 na licu mesta. — Ponudbe naj se naslavljaajo: (75) 2-2

Jurij Pevec, Ljubno v Savinjski dolini.

Hmeljskih drogov

30 vagonov, od 7 metrov naprej, osnaženih in ošpičenih, ima naprodaj Emerih Kučet, Žalec.

(47) 6-5

Trgovski pomočnik

dober manufakturnist, se sprejme pri tvrdki

Julij Žigan na Polzeli Savinjska dolina.

(83) 2

Kajnit je v zalogi! Kajnit je v zalogi!

! Za spomladno gnojenje !

polja, hmeljevih nasadov, vinogradov posebno pa travnikov in deteljišč je najcenejše in najboljše fosforovo kislino imajoče umetno gnojilo

„Tomaževa žlindra“

zvezdna * znamka

iz Berolinskih TOMASOVIH tovarn.

Isto ima v zalogi:

Trgovina z železnino „MERKUR“ P. MAJDIČ, Celje

in razpošilja na zahtevo navodila zastoj.

Trgovci in naročniki celih vagonov imajo posebne cene.

Prodajo za Brežice je prevzela tvrdka

URŠIČ & LIPEJ, kateri naj tamkajšnji odjemalci pošiljajo svoja naročila.

Vožnje karte in tovarni listi v

Ameriko

Kralj. belgijski poštni parnik.

Red Star Linie iz Antverpna naravnost v Novi York in Filadelfijo.

Koncesijovana od visoke c. kr. vlade.

Pojasnila daje Red Star Linie, Dunaj IV., Wienergürtel 20, ali pa Resman Ivan, glavni zastopnik v Ljubljani, Kolodv. ulica št. 41, druga hiša na levo.

~~~~~ Naznanilo in priporočilo. ~~~~~

Napeljava vodovodov!

Slavnemu občinstvu, zlasti gg. trgovcem vjudno naznanjam, da odslej izdelujem tudi vsake vrste

tehtnice
(vage)

in jih sprejemam v popravilo. — Potrudil se bom, da zadovoljim vsem zahtevam v polni meri. — Priporočam se v obilno naročbo.

Naprava vodnjakov!

I. REBEK, stavbeni in umetni ključar

(465) Celje, Poljske ulice št. 14. 25-22

(99)

Jšče se na deželi

4-4

podružnica z mešanim blagom na račun. Položi se takoj primerna kavcija. — Ponudbe pod št. 800, poste restante, glavna pošta Ljubljana.

40%

manj delavske sile potrebujejo gasilna društva pri brizgalnicah najnovejšega zistema in prenosom ravnoteža, odlikovanega v Pragi na razstavi leta 1903, izumitelja in tvorničarja

R. A. SMEKAL-a

iz Smichova. Podružnica Zagreb.

Ti stroji delajo desno in levo, eno in dvo-mlazno 30 do 35 m mlaza! Skladišče vseh gasilnih potrebščin. Tudi na obroke.

S spoštovanjem

(497) —16

podružnica **R. A. Smekal.**

Oddajatelj veliko visokosti. Oddajatelj vlč. duhovščine in samostanov. Iz prve roke, t. j. od pridelovalca torej popolno jamstvo za naravno

nepopačeno kavo PO NAJNIŽJIH CENAH.

Naša pridelitev kave in čaja na otoku Java se obdeluje jako umno. Naša kava in naš čaj sta zelo blagodišča in okusna, pa jako izdatna. Javaflor imenuje se naša zavarovana znamka.

Kava:

Požilja se 5 kg vrečica, colnine prosto in franko, brez stroškov na vsako pošto — Javaflor najfinjša glđ. 6-65; Javaflor zelen, fin glđ. 6-65; Javabrazil fina družinska mešanica glđ. 5-75.

Čaj:

(506) 12—9

1 kilo glđ. 2-80, glđ. 4—, glđ. 5-50.

Cenik brezplačno in franko.

TURK & DRUG

veleposestnik na Javi. — Pokiljatve in skladišča v luki.

TRST, Via dell'acquedotto 62.

Jamaica Rum

Znamka: „Santa Elena“

brez vsakih umetnih, aromatičnih ali parfumnih dišav.

(81) 10-6

Napredaj v Celju: Anton Ferjen, Josip Matić, Bralovče: A. Zottler, Vransko: J. Laurič, Konjice: H. Zottel, Poličane: A. Schweiß, Rogatec: Josip Berlișg, Sp. Dravograd: F. Hattenberger, Slov. gradec: brata Reitter.

~~~~~ Točna in solidna postrežba. ~~~~~

Ženini in neveste!

Najlepši in najcenejši

poročni prstani

ter druga ženitovanska darila se dobivajo v prvi narodni in največji trgovini z urami, zlatnino, srebrnino in optičnimi predmeti v „Narodnem domu“ v Celju pri

Rafael Salmiču.

Bogato ilustrovane cenike razpošiljam na zahtevo brezplačno in poštne prosto.

Vsa v mojo stroko spadajoča dela, popravila itd. izvršujejo se točno in ceno.

--- Za dobro delo jamčim. ---

Svoji k svojim!

Postrežba točna in poštena.

(30) —7

Žužnoštajerska hranilnica v Celju

naznanja, da je **znižala obrestno mero od 1. prosinca 1905** pri zemljiških posojilih od pet na

štiri in tričetrt odstotke.

Za **občinska in korporacijska posojila** v okrajih Gornjigrad, Sevnica, Šoštanj, Šmarje in Vransko pa od pet na

štiri in pol odstotke.

Obrestna mera za **hranilne vloge ostane** kot je bila dosedaj **4%**.

(14) 10

P. Jurišić, lekarnar
Pakrac.

Pozor!
Bolnemu zdravje!

Pozor!
Slabemu moč!

Vidmarić kaže kmetom „moč“ „Pakraških kapljic“ in „Slavonske zeli“.

druge bolezni, ki vsled mrzlice nastajajo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo proti bolezni maternice in madron; zato ne smejo manjkati v nobeni meščanski in kmečki hiši. — Naj vsakdo naroči in naslovi: **PETER JURISIC, lekarnar v Pakracu št. 209, Slavonija.** — Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem.

Cena je sledeča (franko na vsako pošto): 12 steklenič (1 ducat) 5 K, 24 steklenič (2 ducata) 8 K 60 v, 36 steklenič (3 ducati) 12 K 40 v, 48 steklenič (4 ducati) 16 K, 60 steklenič (5 ducatov) 18 K.

Manj od 12 steklenič se ne razpošilja.

Slavonska zeli: Se rabi z vprav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlju, bolečinam v prsih, zamolklosti, hripavosti v grlu, težkemu dihanju, astmi, proti bodanju, kataru in odstranjuje goste slin ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnihih in pljučnih bolestitih.

Cena lje sledeča, (franko na vsako pošto): 2 originalni steklenici 3 K 40 h; 4 originalne steklenice 5 K 80 h; 6 originalnih steklenic 8 K 20 h.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja. Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom:

PETER JURISIC, lekarnar v Pakracu 209, Slavonija.

(501) 20-13